

PUM PETH PERSONOL

Ar ran Gweithgor Amgylcheddol Undeb yr Annibynwyr, pleser yw cyflwyno ymgyrch y Pum Peth Personol i chi, ymgyrch fydd, gobeithio, yn ein helpu ni, fel unigolion ac fel eglwysi, i ystyried camau ymarferol y gall pob un ohonom ni eu cymryd i ddangos ein gofal am eraill, a charu'n cymdogion ar draws y byd.

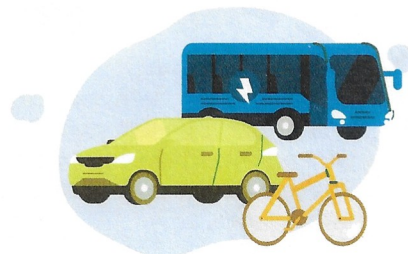
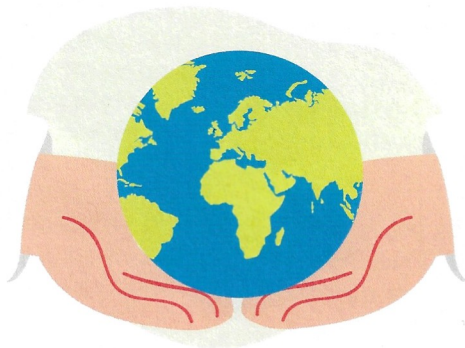
Mae'n allweddol cofio na fydd popeth a nodir yn y deunyddiau Pum Peth yn bosib i bawb. Nid ceisio annog pawb i wneud popeth yw'r nod, ond yn hytrach, sbarduno pawb i wneud rhywbeth, boed fach neu fawr, sy'n creu newid er lles eraill.

Mae'r pedwar peth cyntaf – bwyd, dillad, ynni a theithio, yn cwmpasu dewisiadau mae pawb ohonom yn eu gwneud bob dydd, tra bod y pumed peth, sy'n cael ei grynhoi o dan y teitl Gofal, yn ein hannog i feddwl mewn ffordd wahanol wrth wneud dewisiadau. Mae cymdeithas lle pwysleisir cynnydd ac elw ar draul popeth arall yn ein hannog i ofalu amdanom ni'n hunain, heb boeni am effaith hynny ar neb arall, ond neges lesu yn nameg y Samariad Trugarog yw bod angen bod yn barod i roi o'n hamser, ein harian a'n hegri i ofalu am ein cymdogion. Go brin fod hynny erioed yn bwysicach nag yn awr, pan fo'r newid yn yr hinsawdd yn bygwth bywoliaeth a chartref cynifer o'n brodyr a'n chwiorydd ar draws y byd.

Mae modd i chi wyllo a lawrlwytho fideos ar ein gwefan, annibynwyr.cymru, a'u defnyddio yn eich oedfaon. Yn ystod y flwyddyn byddwn yn rhannu straeon ac arferion ymhlith ein gilydd ar y cyfryngau cymdeithasol.

Gobeithio, felly, bydd pecyn y Pum Peth yn cymell pob un ohonom i feddwl o ddifri am y dewisiadau bach cyson rydyn ni'n eu gwneud bob dydd. Mae pob dewis yn cyfri', a gallwn weithio gyda'n gilydd i'w gwneud yn ddewisiadau gofalgar.

Dr Fiona Gannon

Pum Peth – Awgrymiadau ar gyfer gweithredu

Y gobaith yw y bydd gwylio'r ffilmiau byr yn sbarduno trafodaeth a gweithredu – dyma rai awgrymiadau ar gyfer gweithgareddau i unigolion ac eglwysi

Unigolion	Eglwysi (bydd rhai o'r gweithgareddau'n fwy hwylus i eglwysi mwy o faint, neu rai sydd â mwy o adnoddau, ond bydd eraill yn bosib i grwpiau o bob maint)	
Dadansoddi eich arferion siopa, a dechrau ystyried lle gallech chi wneud dewisiadau mwy gofalgar	Cynnal stondin masnach deg yn rheolaidd.	Cynnal bore coffi masnach deg yng nghartref un o'r aelodau
	Rhoi cyfle i'r aelodau gofnodi dewisiadau bwyd/dillad/teithio/ynni gofalgar mewn ffordd weladwy (darnau arian mewn jar, e.e.)	Cynnal cyfarfod bach yn y capel neu mewn lleoliad y tu allan i weddio dros lwyddiant masnach deg
Mynd trwy'r cwpwrdd dillad, gan ddidoli'n fanwl ac anfon pethau diangen i siop elusen	Cynnal sioe ffasiwn gyda dillad ail law	Ymateb i ymgyrchoedd Transform Trade/Cymorth Cristnogol ac ati trwy ysgrifennu at Aelodau o'r Senedd i bwysu am well amodau yn y fasnach ddillad
	Ymrwymo i beidio â phrynu dillad newydd am gyfnod penodol, e.e. ym mis Medi	
Ymrwymo i wneud un daith yr wythnos ar drafnidiaeth gyhoeddus neu ar droed, yn hytrach na mynd â'r car	Cynnal cwis patrymau gwyliau/teithio, i gynyddu ymwybyddiaeth o effaith ein teithiau ar y blaned	Chwilio am ffyrdd o rannu ceir neu gynnig lifft i rai sydd heb gar yn y gymuned leol
Cofio diffodd peiriannau'n llwyr er mwyn arbed ynni yn y cartref	Cofrestru ar gynllun Eco-eglws A Rocha, er mwyn dysgu sut mae gofalu'n well am yr amgylchedd yn eich eglwys chi	Gwylio un o'r ffilmiau byr ar y Pum Peth, ac yna cynnal grŵp trafod i ymateb i'r pwyntiau sy'n cael eu gwneud yn y ffilm

Nodiadau ar gyfer y Pum Peth Personol

► **Dillad** – e.e. ble caiff dillad eu cynhyrchu ac o dan ba amodau; peryglon ffasiwn gwastraffus (mewn cydweithrediad ag ymgyrch Transform Trade); annog arferion da o ran faint o ddillad newydd a brynir; dewis prynu'n ail-law lle bo modd; gwneud dewisiadau dillad sy'n rhoi sylw i ystyriaethau masnach deg a chynaliadwyedd.

► **Bwyd** – e.e. o ble mae bwyd yn dod, ac a yw'n cael ei gynhyrchu mewn modd sy'n gofalu am yr amgylchedd; faint o gig rydyn ni'n ei fwyta; i ba raddau mae ein dewisiadau bwyd ni yn atal anghenion pobl eraill rhag cael eu diwallu; disgwyliadau anghynaliadwy o ran bwydydd allan o'u tymor; safon y bwyd rydyn ni'n ei fwyta; gorfwyta, ac arfer â gormod (o ran dognau a dewis).

► **Teithio** – teithio llesol; ystyriaethau os ydym am deithio dramor; defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus; i ba raddau rydyn ni'n gaeth i gyfleustra'r car personol; cynaliadwyedd ein dewisiadau teithio; bywydau sy'n digwydd i raddau helaeth o fewn cwrmpas 15 munud o deithio llesol.

► **Ynni** – dewisiadau ynni sy'n gofalu am yr amgylchedd; cyfyngu ar ein defnydd o ynni; ymgyrchu o blaid lleihau allyriadau carbon a chefnogi defnyddio ynni adnewyddadwy.

► **Meddylfryd** – yr ergyd yn y fan hon yw nad yw newid ynddo'i hun yn ddigon os na cheir newid meddylfryd yn ogystal, e.e. mae angen i ni ymwrthod â rhai elfennau o'n bywyd sydd yn niweidiol i ni ac i eraill, ac i'r cread yn gyffredinol, er enghraifft, y ffaith ein bod wedi arfer â gormodedd; ein hagwedd wastraffus; a'r ffaith ein bod yn gaeth i gyfleustra. Un enghraifft amlwg o hyn yw'r symudiad at geir trydan – go brin y gellid dadlau bod hynny'n gam llesol os nad yw'n ein gwneud yn llai dibynnol ar geir; mae angen i bawb ohonom fod yn barod i ildio rhai o'n 'breintiau' a gweithredu mewn modd sy'n llesol i'n cymdogion a'r blaned, yn hytrach na meddwl am yr hyn sy'n gyfleus neu'n gyfarwydd i ni yn unig.

